

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURULU
KARARI

Karar Tarihi : 09.03.2022

Karar Sayısı : 2022/DK-BTD/61

Gündem Konusu : Elektronik Mühre İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Taslağı

KARAR : Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığının hazırladığı takrir ve ekleri incelenmiştir.

15/01/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na dayanılarak hazırlanan "Elektronik Mühre İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Taslağı"nın, Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Teşkilât Yönetmeliği'nin "Görüş alınması ve değerlendirilmesi" başlıklı 44 üncü maddesinin birinci fıkrası ve uyarınca kamuoyu görüşü alınmak üzere Kurumumuz internet sitesinde 11.04.2022 tarihine kadar yayımlanması hususuna karar verilmiştir.

ELEKTRONİK MÜHRE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ile Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; elektronik mührün hukuki ve teknik yönleri ile uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; elektronik mühür sertifika başvurularının alınması, elektronik mührün oluşturulması, kullanılması, iptali ve yenilenmesine yönelik süreçlere, elektronik mühür oluşturma ve doğrulama verileri ile araçlarına, elektronik mühür sertifika sahibi ve üçüncü kişilerin yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS): Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı içerisinde yer alan kurum ve kuruluşlar ile bunların merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatlarında bulunan her düzeydeki birimlerinin hiyerarşik yapıya uygun olarak Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı Numarası ile tanımlanan sistemi,
- b) DETSİS No: DETSİS'e kayıtlı birimlere verilen tekil numarayı
- c) Doğrulama: Elektronik mührün geçerli olduğuna dair doğrulama veya onaylama sürecini,
- ç) Doğrulama verisi: Elektronik mührü geçerli kılmak için kullanılan veriyi,
- d) Elektronik mühür: Başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve elektronik mühür sahibinin kimliğini doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi,
- e) Elektronik mühür sahibi: elektronik mührü oluşturan kamu kurum ve kuruluşları, kamu idareleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları, kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile yargı mercileri ve noterlikleri,
- f) Elektronik mühür sertifikası: Elektronik mühür doğrulama verisini mühür sahibi ile ilişkilendiren ve bu kişinin unvanını doğrulayan elektronik onayı,
- g) Elektronik mühür oluşturma aracı: Elektronik mühür oluşturmak amacıyla kullanılan yazılım veya donanımı,
- ğ) Elektronik mühür oluşturma verisi: Mühür sahibi tarafından elektronik mühür oluşturmak için kullanılan benzersiz veriyi,
- h) ESHS: Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısını,
- ı) Gelişmiş elektronik mühür: İşbu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen şartları sağlayan elektronik mührü,

i) İptal durum kaydı: Kullanım süresi dolmamış sertifikaların iptal bilgisinin yer aldığı, iptal zamanının tam olarak tespit edilmesine imkân veren ve üçüncü kişilerin hızlı ve güvenli bir biçimde ulaşabileceği kaydı,

j) Kanun: 15/1/2004 tarih ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nu,

k) Kurul: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulunu,

l) Kurul Başkanı: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu Başkanını,

m) MERSİS: Ticaret sicili kayıtlarını da içeren, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından oluşturulan ve yönetilen Merkezi Sicil Kayıt Sistemini,

n) MERSİS No: MERSİS tarafından Ticaret Siciline kayıtlı tüzel kişilere verilen tekil numarayı,

o) Nitelikli elektronik mühür: Nitelikli elektronik mühür oluşturma aracı tarafından oluşturulan ve elektronik mühür için nitelikli sertifikaya dayanan gelişmiş elektronik mühür,

ö) Nitelikli elektronik mühür sertifikası: ESHS tarafından verilmiş ve bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen şartları karşılayan elektronik mühür sertifikasını,

p) Nitelikli elektronik mühür oluşturma aracı: gerekli değişiklikleri yaparak bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde belirtilen şartları karşılayan elektronik mühür oluşturma aracını,

s) 6/1/2005 tarihli ve 25692 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektronik İmza ile İlgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Tebliği ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte geçen ancak yukarıda yer almayan tanımlar için ilgili mevzuatta yer alan tanımlar geçerlidir.

İlkeler

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında aşağıdaki temel ilkeler göz önüne alınır;

a) Objektif nedenler aksini gerektirmedikçe, niceliksel ve niteliksel devamlılık, güvenilirlik, ayrımcı olmama, düzenlilik, verimlilik, açıklık, şeffaflık ve kaynakların etkin kullanılması,

b) Tüketici haklarının korunması,

c) Hizmet kalitesinin sağlanması,

ç) Etkin ve sürdürülebilir rekabet ortamının sağlanması ve devamına yönelik uygulamaların teşvik edilmesi,

d) Uluslararası standartların dikkate alınması,

e) Elektronik mühür kullanımının yaygınlaşması için yeni yatırımların ve uygulamaların özendirilmesi,

f) Elektronik mühür sertifika sahibinin, talep ettiği hizmet ya da ürünler dışında herhangi bir hizmeti ya da ürünü satın almak zorunda bırakılmaması,

g) Bir hizmetin ya da ürünün diğer bir hizmetin ya da ürünün ücreti yoluyla desteklenmesinden veya karşılanmasından kaçınılması,

ğ) Bu Yönetmelik kapsamındaki işlemlerin uzun süreli saklanması, elektronik mühürlerin uzun süreli olarak yasal geçerliliğinin temin edilmesi ve teknolojik gelişmelerden bağımsız olarak doğrulanabilmesinin sağlanması.

İKİNCİ BÖLÜM

Elektronik Mühre ve Sertifikaya İlişkin Hükümler

Elektronik mührün hukuki geçerliliği

MADDE 6 – (1) Elektronik mühür, elektronik belgenin veya verinin mühür sahibi tarafından oluşturulduğunu, belgenin veya verinin kaynağını ve bütünlüğünü garanti eden delil kayıdır.

(2) Nitelikli elektronik mühür, resmî mühür dâhil her türlü fiziki mühür ile aynı hukuki niteliği haizdir.

(3) Nitelikli elektronik mührün, sadece elektronik olduğu veya nitelikli elektronik mühürler için öngörülen şartları sağlamadığı gerekçesiyle hukuki sonuç doğurmadığı ve hukuki süreçlerde delil niteliğini haiz olmadığı iddia edilemez.

Elektronik mührün kullanılması

MADDE 7 – (1) Nitelikli elektronik mühürler, mühür sahibi tarafından verilen bir belgenin kimlik doğrulaması için kullanılır.

(3) Gelişmiş elektronik mühürler, mühür sahibinin yazılım kodu veya sunucuları gibi herhangi bir dijital varlığının kimlik doğrulaması için kullanılır.

(4) Nitelikli elektronik mühür sertifikası, güvenli elektronik imza oluşturmak amacıyla kullanılamaz.

(5) Nitelikli elektronik mühür gerektiren herhangi bir işlem için mühür sahibinin yasal temsilcisinin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1526 ncı maddesinin dördüncü fıkrasına uygun üretilen nitelikli elektronik sertifika ile oluşturulan güvenli elektronik imzası da nitelikli elektronik mührün eşdeğeri olarak kullanılabilir.

Gelişmiş elektronik mühür

MADDE 8 – (1) Gelişmiş elektronik mühür;

- Mühür sahibi ile benzersiz bir şekilde bağlantılı olan,
- Mühür sahibinin tespit edilmesini sağlayan,
- Mühür sahibinin, elektronik mührü oluşturmak üzere yüksek seviyede bir gizlilik ile kendi kontrolünde kullandığı elektronik mühür oluşturma verisi kullanılarak oluşturulan,
- Veride sonradan meydana gelen herhangi bir değişikliğin tespit edilmesini sağlayacak şekilde ilişkili olduğu veri ile bağlantılı olan elektronik mührüdür.

Nitelikli Elektronik Mühür Sertifikası

MADDE 9 – (1) Nitelikli elektronik mühür sertifikasında;

- Otomatik işlemeye uygun bir biçimde, sertifikanın “nitelikli elektronik mühür sertifikası” olarak verildiğine dair bir ibarenin,
- ESHS'nin resmi kayıtlarda belirtilen isim ve varsa sicil/kayıt numarası gibi kimlik bilgileri ve kurulduğu ülke adının,
- Mühür sahibinin teşhis edilebileceği resmi kayıtlarda belirtilen unvanı ve Ticaret Sicil No veya MERSİS No veya DETSİS No veya başvuru sahibinin bağlı bulunduğu resmi sicile tescil edilen veya ilgili mevzuat ile belirlenen tekil kayıt numarası gibi kimlik bilgilerinin,
- Elektronik mühür oluşturma verisine karşılık gelen elektronik mühür doğrulama verisinin,

- d) Sertifikanın geçerlilik süresinin başlangıç ve bitiş tarihinin,
- e) ESHS için benzersiz olması gereken sertifika seri numarasının,
- f) ESHS'nin nitelikli elektronik mührünün,
- g) (f) bendinde atıfta bulunulan nitelikli elektronik mührü destekleyen sertifikanın ücretsiz olarak sunulduğu yerin,
- ğ) Sertifikanın geçerlilik durumunu sorgulamak için kullanılacak hizmetlerin yerinin,
- h) Elektronik mühür doğrulama verisinin bağlı olduğu elektronik mühür oluşturma verisi, nitelikli elektronik mühür oluşturma cihazında bulunuyorsa, bu durumu asgari otomatik işlemeye müsait bir biçimde uygun bir ibarenin bulunması zorunludur.

Nitelikli elektronik mühür sertifikası başvurusu ve oluşturulması

MADDE 10 – (1) Nitelikli elektronik mühür sertifikası almak isteyen taraflar ESHS'ye başvuruda bulunur.

(2) Başvuru sahibi;

a) Ticari şirket ise; şirketin adı/unvanı, kuruluş Ticaret Sicil Gazetesi, vergi levhası, şirketin imza sirküleri, ticaret sicil belgesi ve şirketi temsile yetkili kişi/kişilerin adli sicil kayıtları ve adres, telefon, faks, elektronik posta adresi, internet adresi ve kayıtlı elektronik posta adresi gibi iletişim bilgilerini,

b) Ticari şirket değil ise; başvuru sahibinin bağlı bulunduğu resmi sicile tescil edilen veya ilgili mevzuat ile belirlenen adı/unvanı ve ilgili birimlerine ait adres, telefon, faks, elektronik posta adresi, internet adresi ve kayıtlı elektronik posta adresi gibi iletişim bilgilerini başvuru aşamasında ESHS'ye iletir.

(3) ESHS, başvuru sahibinin; elektronik mühür sertifikası almaya yetkili olup olmadığını; başvuru sahibinin Ticaret Sicil No veya MERSİS No veya DETSİS No bilgilerinden birini, bu bilgilerden herhangi birine sahip olmayan diğer tüm başvuru sahiplerini de bağlı oldukları resmi sicile tescil edilen veya ilgili mevzuatta yer alan bilgilerini kullanarak teyit eder.

(4) Kanun ve ilgili mevzuat ile belirlenen teknik kriterlere uygun olarak nitelikli elektronik mühür sertifikasını Tebliğ'in 6 ncı maddesiyle, imza oluşturma ve doğrulama verileri için belirlenen kriterlere uygun olarak üretir ve başvuru sahibine teslim eder.

(5) ESHS, başvuru sahibinin bilgilerini teyit edememesi veya nitelikli elektronik mühür sertifikası almaya yetkisi olmadığını belirlemesi halinde başvuruyu reddeder.

Nitelikli Elektronik Mühür Sertifikasının Yenilenmesi

MADDE 11 – (1) Nitelikli elektronik mühür sertifikası geçerlilik süresinin sona ermesinden önce mühür sahibinin talebi doğrultusunda nitelikli elektronik mühür sertifikası ESHS tarafından sertifikanın ilk üretim süresi ile aynı sürede olacak şekilde yenilenir.

(2) ESHS nitelikli elektronik mühür sertifikasını, mühür sahibine ait bilgilerin geçerliliğini doğrulayarak yeniler.

(3) Nitelikli elektronik mühür sertifikasına ilişkin bilgilerde değişiklik meydana gelmesi hâlinde ilgili mühür sahibi ESHS'yi derhal bilgilendirir.

Nitelikli Elektronik Mühür Sertifikasının İptal Edilmesi

MADDE 12 – (1) Nitelikli elektronik mühür sertifikasının iptaline ilişkin talepler; ESHS, mühür sahibi ve sözleşme veya taahhütname ile belirlenen kişiler tarafından yapılabilir.

(2) ESHS; nitelikli elektronik mühür sertifikasının iptaline ilişkin taleplerin yapılabilmesini kesintisiz olarak sağlar ve mühür sahibini söz konusu durum hakkında bilgilendirir.

(3) İptal talebinin alınmasını müteakip nitelikli elektronik mühür sertifikası ESHS tarafından derhal iptal edilir. İptal edilen nitelikli elektronik mühür sertifikası, geçerlilik süresi sonuna kadar iptal durum kayıtlarında yer alır.

(4) ESHS, nitelikli elektronik mühür sertifikalarına ilişkin iptal durum kaydını herhangi bir kimlik doğrulamasına gerek olmaksızın ücretsiz ve kesintisiz olarak kamu erişimine açık tutar ve kayıtların bir sonraki güncelleme zamanının bu kayıtlarda açıkça gösterilmesini sağlar.

(5) Nitelikli elektronik mühür sertifikasının güvenliğine ilişkin tehdit oluşması, erişim verisinin yetkisiz ele geçirilmesi veya unutulması, sertifikada bilgi değişikliği gerekmesi, mühür sahibinin talebi gibi durumlarda sertifika ESHS tarafından iptal edilir ve mühür sahibi bilgilendirilir.

(6) ESHS, nitelikli elektronik mühür sertifikasını geçmişe yönelik olarak iptal edemez.

Nitelikli Elektronik Mühür Oluşturma Araçları

MADDE 13 – (1) Nitelikli elektronik mühür oluşturma araçları, elektronik mühür oluşturmak için kullanılan elektronik mühür oluşturma verilerinin;

(a) Araç dışına hiçbir biçimde çıkarılmamasını ve gizliliğini,

(b) Pratikte yalnızca bir defa görünebilmesini,

(c) Kendi aralarında bir eşi daha bulunmamasını, hiçbir şekilde yeniden elde edilememesini, kullanılmamasını ve mevcut teknoloji kullanılarak sahteciliğe karşı güvenilir bir şekilde korunmasını,

(d) Mühür sahibi dışında değiştirilmemesini ve başkalarının kullanımına karşı güvenilir bir şekilde korunabilmesini sağlayan elektronik mühür oluşturma araçlarıdır.

(2) Nitelikli elektronik mühür oluşturma araçları, elektronik mührün ekli olduğu verilerin değiştirilmemesini ve mühürleme öncesinde mühür sahibine gösterilmesini sağlamalıdır.

(3) Mühür sahibi adına, elektronik mühür oluşturma verilerinin oluşturulması veya yönetilmesi sadece ESHS tarafından yapılmalıdır.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (d) bendine aykırı olmaması kaydıyla, mühür sahibi adına elektronik mühür oluşturma verilerini yöneten ESHS,

(a) Çoğaltılan verilerin güvenliği, orijinal verilerin güvenliği ile aynı seviyede olacak,

(b) Çoğaltılan verilerin sayısı, hizmetin sürekliliğini sağlamak için gereken asgari seviyeyi aşmayacak

şekilde elektronik mühür oluşturma verilerini yalnızca yedekleme amacıyla çoğaltabilir.

(5) Nitelikli elektronik mühür oluşturma araçları, Tebliğ'in 8 inci maddesiyle belirlenen kriterlere uygun olmalıdır.

Genel hükümler

MADDE 14- (1) Elektronik mühürler için nitelikli elektronik mühür sertifikaları veren ESHS'ler, nitelikli elektronik mühür sertifikası alan mühür sahibini temsil eden gerçek kişinin kimliğini doğrulayabilmek için adli veya idari süreçler bağlamında gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(2) ESHS; geçerlilik süresi sona eren nitelikli elektronik mühür sertifikalarını, nitelikli elektronik mühür sertifika başvurusunda talep edilen bilgi, belge ve elektronik verileri, nitelikli elektronik mühür sertifika yönetimine ilişkin tüm işlemlere, bu işlemlerin yapıldığı zamana ve işlemleri yapan kişiye veya kişilere ait bilgileri içeren kaydı güvenliğini, gizliliğini, bütünlüğünü sağlayarak en az yirmi (20) yıl süreyle saklar.

(3) ESHS'nin elektronik mühür oluşturma verisinin çalınması, kaybolması, gizliliğinin veya güvenilirliğinin ortadan kalkması ya da sertifika ilkelerinin değişmesi gibi mühür sahibinin kusurunun bulunmadığı durumların sonucunda nitelikli elektronik mühür sertifikalarının ESHS tarafından iptal edilmesi ve yenilenmesi halinde, bu işlemler için hiçbir ücret talep edilemez.

(4) Nitelikli elektronik mühür sertifika başvurularının alınması, oluşturulması, yenilenmesi, iptal edilmesi ve yaşam döngüsünün yönetiminde, nitelikli elektronik sertifikalar ile elektronik mühür sertifikaları arasındaki yapısal ve işlevsel farklılıklar nedeniyle uygulanamayan hususlar dışında, Kanun ve ilgili ikincil düzenlemelerde nitelikli elektronik sertifikalar için tanımlanmış süreç ve teknik kriterlere uyulması esastır.

(5) Nitelikli elektronik mühür sertifika başvurusunun alınması, oluşturulması, yenilenmesi, iptal edilmesi gibi işlemler, Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında; ilgili başvuru sahibi ile ESHS arasında akdedilen sözleşme veya taahhütname gibi yöntemlerle yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim

MADDE 15 – (1) Kurum, ESHS'lerin bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin faaliyet ve işlemlerini Kanun kapsamında re'sen veya şikâyet üzerine 14/12/2011 tarihli ve 28142 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Denetim Çalışmalarına İlişkin Yönetmelik uyarınca denetleyebilir veya denetlebilir.

Nitelikli Elektronik Mühür Sertifika Ücretleri

MADDE 16 – (1) ESHS, elektronik mühür sertifikalarına ilişkin sunduğu hizmetlerin ücretleri belirlemede serbesttir. Ancak Kurum rekabetçi ortam gerekleri veya tüketici haklarının korunması amacıyla elektronik mühür ve elektronik mühür sertifikaları ile ilgili hizmetlere ait tarifeler için ilgili Kurum mevzuatı çerçevesinde onaylama süreci işletebilir, ücretlere alt ve üst sınır getirebilir.

İdari ücret

MADDE 17 – (1) Kurum, ESHS'den elektronik mühür ve elektronik mühür sertifikalarına ilişkin bir önceki yıla ait net satışlarının binde dördü (% 0,4) kadar idarî ücret alır. ESHS bu ücretin tespit edilebilmesini teminen, sunmuş olduğu hizmetler ile bu hizmetlere ilişkin hesapları ayırır.

(2) İdari ücretin tamamı her takvim yılı Nisan ayının sonuna kadar Kuruma ödenir.

İdari yaptırımlar

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik ile belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde, 5070 sayılı Kanununun 18 inci ve 19 uncu maddeleri ile 15/2/2014 tarihli ve 28914 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu İdari Yaptırımlar Yönetmeliği hükümleri uygulanır

Yürürlük

MADDE 19- (1) – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kurul Başkanı yürütür.